

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

EL BATEC DE LA NATURA

Dibuixos del s. XIX de la col·lecció del Museu Nacional

Dossier de premsa

Organitza

MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA

Patrocina

Agrolimen

Organitza i produeix: Museu Nacional d'Art de Catalunya
Comissaris: Francesc Quílez i Aleix Roig

Del 20 de maig a l'11 de setembre de 2022

En paral·lel a l'exposició que el Museu Nacional li dedicada a William Turner, ***El bàtec de la natura*** presenta una selecció d'obres de la seva col·lecció que mostren la fascinació que els artistes del segle XIX van sentir per la natura.

El Gabinet de Dibuixos i Gravats del Museu Nacional conserva un conjunt molt important d'obres que palesen el reflex d'aquesta sensibilitat. La mostra aplega una selecció d'unes 80 obres, fonamentalment dibuixos, que es complementen amb un grup de pintures i material d'àlbums d'artistes. Es tracta d'un conjunt molt representatiu, i en alguns casos inèdit, de l'activitat desplegada per artistes com ara Baldomer Galofre, Marià Fortuny, Ramon Martí i Alsina, Lluís Rigalt, Antoni Fabrés o Jaume Morera, entre d'altres.

La mostra permetrà també aproximar-nos a la importància que va tenir la natura en l'art català, fonamentalment al llarg del segle XIX, moment en el qual es va produir una eclosió de l'interès per aquest motiu artístic, com una prova de la irradiació d'una sensibilitat coetània que es va estendre arreu d'Europa i que va cristal·litzar en l'aparició del moviment romàntic.

Josep Oriol Mestres

(Barcelona, 1815-1895)

Retrat de Claudi Lorenzale

1845

Aquarel·la i llapis grafit sobre paper

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Textos de sala

Text de presentació

En un context de preocupació social pel problema del canvi climàtic, el relat d'aquesta exposició, formada per una selecció d'obres, majoritàriament dibuixos força desconeguts i pertanyents a la col·lecció del Museu Nacional, incideix en la necessitat de reflexionar sobre quina ha estat la relació dels artistes amb la naturalesa. A partir del segle XIX, assistim a l'eclosió d'una sensibilitat per la qual l'entorn natural es transforma en el centre d'interès de les pulsions creatives, i pren forma la necessitat de transformar en imatges allò que el filòsof Rousseau anomenava el baròmetre de l'ànima.

Tanmateix, la mostra vol convidar a superar la percepció nostàlgica de la persona de ciutat, que contempla la natura com un bàlsam reparador o com l'escenari d'una projecció sentimental d'una realitat que és observada com una estampa pintoresca i convertida en un gènere pictòric. El recorregut que proposem es planteja com una passejada immersiva que vol fer sentir la veu d'unes protagonistes, les formes naturals, que es manifesten d'una manera plena, autònoma i autosuficient, fruit d'un instint reproductor que les fa viure en una metamorfosi permanent en la qual natura i art assoleixen una simbiosi perfecta.

El *flâneur* de la natura

L'activitat de caminar a l'aire lliure es transforma en una pràctica gratificant perquè el caminant gaudeix de l'exercici lúdic de contemplar, badar i aturar-se allà on el plagui. De la mateixa manera que ho fa el *flâneur* de la ciutat, manté una actitud amatent a descobrir, en cada racó del camí, la troballa inesperada, l'epifania de l'atzar que l'assalta i li serveix per nodrir la sensibilitat artística. Així mateix, s'allunya del brogit de la gran ciutat per submergir-se en la immensitat d'un entorn natural que l'ajuda a la formulació d'idees estètiques i la corresponent cristallització en composicions destinades a copsar el batec de la natura.

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)

Platja africana

c. 1867

Aquarel·la sobre paper

Museu Nacional d'Art de Catalunya

El misteri i la fantasia

La irradiació de les idees de la Il·lustració va contribuir a percebre la natura com una concatenació de fenòmens naturals inserits en una relació de causalitat universal que els atorgava una explicació racional. Al costat d'aquesta visió positivista, fonamentada en lleis naturals, molts artistes van explorar les possibilitats artístiques, de tipus misteriós, que els oferia un entorn natural que es resistia a renunciar a la seva condició evolutiva. En les obres de molts d'ells, la natura va ser interpretada no en clau fenomènica, sinó com el detonant d'experiències més vivencials, dominades per la imaginació i la fantasia, amb l'ànim de recuperar la unitat entre l'ésser humà i la natura que la Raó havia escindit.

Fenòmens atmosfèrics i naturals

L'enfrontament directe amb la natura a través del *plein air* situava l'artista davant d'un infinit nombre de variables les quals es generaven a partir dels diversos fenòmens atmosfèrics i naturals. La fenomenologia dels diferents horitzons incideix directament en els arbres, les roques, els animals... i a través de la llum sorgeix la perfecta simbiosi entre cel i terra, si bé aquests fenòmens són capaços d'empetitir-nos quan es mostren en tota la seva rotunditat. Així doncs, la força de les tempestes deixa corprès el més valent i la inacabable boira suggereix un camí incert, i aquest últim és tan difús i misteriós com el que s'obre darrere la implacable i encega-dora llum meridional.

Formes orgàniques

El procés de creació artística requereix l'escrupolosa observació de cadascun dels elements que formen part d'allò que es representa. Aquesta anàlisi aproximativa manté estrets lligams amb l'estudi científic, i amb l'art es plasmen les imperfectes i impredecibles corbes de les formes orgàniques. Més enllà de la singularitat d'aquestes irregularitats, l'artista és capaç d'identificar els patrons comuns que defineixen una espècie. La representació d'aquests arquetips apareix sovint lligada a un determinat recurs artístic, ja sigui en forma de punt, taca o línia. L'ús d'aquests recursos determina la forma final de les creacions, des de les més convencionals fins a aquelles més personals i suggeridores.

Baldomer Galofre

(Reus, 1846 – Barcelona, 1902)

Efecte de lluna

c. 1880-1886

Carbonet i cerussa sobre paper de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Baldomer Galofre

(Reus, 1846 – Barcelona, 1902)

Paisatge

c. 1880-1886

Carbonet i cerussa sobre paper de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya

La poètica de la ruïna

Amb el seu poder evocador, la imatge de la ruïna arquitectònica va esdevenir un dels motius més visitats per l'imaginari artístic del segle XIX i es va transformar en una icona al·lusiva al sentiment de la fragilitat de la condició humana. La visió d'aquest element també va contribuir a l'aparició d'un corrent estètic en el qual la contemplació d'un passat arquitectònic esplendorós, que havia estat vençut pel poder destructiu de la natura, obria les portes a un sentiment de nostàlgia, d'una melangia que va passar a constituir un dels trets distintius de l'artista romàntic. La transformació artística de la ruïna va facilitar la possibilitat de conciliar l'art i la natura, congelant l'acció del pas del temps.

L'àlbum d'artista

El dibuix a l'aire lliure sempre ha format part de la pràctica artística i ha estat una de les eines més emprades en el procés de formació i en el de creació. En aquest context d'actuació, el recurs dels àlbums ha estat un dels instruments més icònics i que més s'ha associat a la imatge de l'artista itinerant, aquell que palesa la seva curiositat i la seva capacitat d'observació davant la contemplació de l'espectacle de la natura. L'exposició inclou una selecció d'una tipologia de quaderns representatius d'aquest tipus d'exercicis i formen part de la col·lecció del Gabinet de Dibuixos i Gravats del Museu Nacional. Per les seves pàgines desfilen els motius que van desvetllar l'interès dels seus autors.

Terra última

El mar esdevé per a l'artista un espai tant indefinit com infinit. L'ambigua llunyania de l'horitzó i la impenitent força de les seves aigües poden atemorir el més expert dels navegants. Contradictòriament, el mar presenta una variabilitat constant, impossible de copsar per mitjà del llapis i el pinzell, amb els quals només es pot plasmar una aproximació atemporal. L'entorn marí és definit normalment partint del seu vessant més ferotge. No obstant això, també és habitual la representació de l'intent humà per dominar-lo, una victòria quotidiana només entesa des de la llarga treva que ens ofereixen les aigües.

Nicolau Raurich

(Barcelona, 1871-1945)

Suburbis de Barcelona

c. 1909

Oli sobre tela

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Antoni Fabrès

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

[Le lac de la mort]

c. 1900

Carbonet, clarió i vernís sobre paper

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Llistat d'obres

Josep Armet

(Barcelona, 1843-1911)

Estudi de troncs

Estudio de troncos

c. 1870

Llapis grafit i guaix sobre paper de color

Lápiz grafito y aguada sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas,
1911

A. Cabé

(???)

Marina

Marina

1843

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1924

Antoni Fabrés

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

Escullera del port de Barcelona

Rompeolas del puerto de Barcelona

c. 1905

Guaix sobre paper adherit a cartró

Aguada sobre papel adherido a cartón

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de l'artista, 1925

Antoni Fabrés

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

Preludi de tempesta

Preludio de tormenta

c. 1880

Aquarel·la, guaix, carbonet i vernís sobre

paper adherit a cartró

Acuarela, aguada, carboncillo y barniz sobre

papel adherido a cartón

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de l'artista, 1925

Antoni Fabrés

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

Paisatge

Paisaje

c. 1896

Aquarel·la sobre paper

Acuarela sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de l'artista, 1925

Antoni Fabrés

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

Nocturn

Nocturno

c. 1880

Carbonet, guaix, clarió, tinta i vernís sobre
paper

Carboncillo, aguada, clarión, tinta y barniz
sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de l'artista, 1925

Antoni Fabrés

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

Nocturn

Nocturno

c. 1880

Carbonet, llapis conté, tinta a la ploma, pastel i clarió sobre paper

Carboncillo, lapiz conté, tinta al pincel, pastel y clarión sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de l'artista, 1925

Antoni Fabrés

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

Cementiri

Cementerio

c. 1880

Carbonet, tinta, clarió i vernís sobre paper

Carboncillo, tinta, clarión y barniz sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de l'artista, 1925

Antoni Fabrés

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

[Le lac de la mort]

c. 1900

Carbonet, clarió i vernís sobre paper

Carboncillo, clarión y barniz sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de l'artista, 1925

Antoni Fabrés

(Barcelona, 1854 – Roma, 1938)

Racó de bosc

Rincón de bosque

c. 1888-1894

Llapis grafit sobre paper de color

Lápiz grafito sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de l'artista, 1925

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)

Platja africana

Playa africana

c. 1867

Aquarel·la sobre paper

Acuarela sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1921

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)

Caixa-paleta de Marià Fortuny amb paisatge

Caja paleta de Marià Fortuny con paisaje

1860-1874

Oli sobre fusta

Óleo sobre madera

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Llegat de Mariano Fortuny y Madrazo, 1951

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)

Paisatge marroquí. Estudi per al quadre

“La batalla de Tetuan”

Paisaje marroquí. Estudio para el cuadro

“La batalla de Tetuán”

1860

Aquarel·la sobre paper

Acuarela sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Llegat de Mariano Fortuny y Madrazo, 1951

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)

Estudi d'arbres

Estudio de árboles

c. 1860-1862

Llapis conté i clarió sobre paper de color

Lápiz conté y clarión sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)

*Paisatge marroquí. Estudi per al quadre
"La batalla de Tetuan"*
*Paisaje marroquí. Estudio para el cuadro
"La batalla de Tetuán"*
c. 1860-1862
Aquarel·la sobre paper
Acuarela sobre papel
Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)
*Paisatge marroquí. Estudi per al quadre
"La batalla de Tetuan"*
*Paisaje marroquí. Estudio para el cuadro
"La batalla de Tetuán"*
c. 1860-1862
Aquarel·la sobre paper de color
Acuarela sobre papel de color
Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)
Paisatge rocós
Paisaje rocoso
c. 1860
Aquarel·la i guaix sobre paper de color
Acuarela y aguada sobre papel de color
Museu Nacional d'Art de Catalunya. Adquisi-
ció de la col·lecció Madrazo, 1965

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)
*Paisatge marroquí. Estudi per al quadre "La
batalla de Tetuan"*
*Paisaje marroquí. Estudio para el cuadro "La
batalla de Tetuán"*
c. 1860-1862
Aquarel·la i llapis grafit sobre paper
Acuarela y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)
Marina
Marina
c. 1874
Tinta a l'aiguada sobre paper
Tinta a la aguada sobre papel
Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)
Paisatge napolità
Paisaje napolitano
c. 1874
Llapis conté i clarió sobre paper de color
Lápiz conté y clarión sobre papel de color
Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)
Àlbum de temes marroquins
Álbum de temas marroquíes
c. 1862
Llapis grafit sobre paper
Lápiz grafito sobre papel
Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965

Marià Fortuny

(Reus, 1838 – Roma, 1874)
Estudi de paisatge
Estudio de paisaje
c. 1860-1862
Aquarel·la i llapis grafit sobre paper de color
Acuarela y lápiz grafito sobre papel de color
Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965

Baldomer Galofre

(Reus, 1846 – Barcelona, 1902)

A la platja

En la playa

c. 1880-1886

Carbonet sobre paper de color

Carboncillo sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Letterina Cacacce, 1904

Baldomer Galofre

(Reus, 1846 – Barcelona, 1902)

Efecte de lluna

Efecto de luna

c. 1880-1886

Carbonet i cerussa sobre paper de color

Carboncillo y cerusa sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Letterina Cacacce, 1904

Baldomer Galofre

(Reus, 1846 – Barcelona, 1902)

Paisatge

Paisaje

c. 1880-1886

Carbonet i cerussa sobre paper de color

Carboncillo y cerusa sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Letterina Cacacce, 1904

Baldomer Galofre

(Reus, 1846 – Barcelona, 1902)

Paisatge

Paisaje

c. 1887

Carbonet sobre paper

Carboncillo sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Letterina Cacacce, 1904

Baldomer Galofre

(Reus, 1846 – Barcelona, 1902)

Marina

Marina

c. 1880-1886

Carbonet sobre paper

Carboncillo sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Antic fons del Gabinet de Dibuixos i Gravats

Baldomer Galofre

(Reus, 1846 – Barcelona, 1902)

Paisatge amb cascada

Paisaje con cascada

c. 1880-1886

Carbonet sobre paper

Carboncillo sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Antic fons del Gabinet de Dibuixos i Gravats

Joan González

(Barcelona, 1868-1908)

Núvols. Núm. 1

Nubes. Núm. 1

c. 1904-1906

Guaix sobre paper de color

Aguada sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Roberta González, 1972; ingrés
1973

Joan González

(Barcelona, 1868-1908)

Cel de tempesta

Cielo de tormenta

c. 1904-1906

Carbonet i llapis conté sobre paper

Carboncillo y lápiz conté sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Roberta González, 1972; ingrés
1973

Joan González

(Barcelona, 1868-1908)

Estudi de núvols. Núm. 2

Estudio de nubes. Núm. 2

c. 1904-1906

Llapis grafit i aquarel·la sobre paper

Lápiz grafito y acuarela sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Carmen Martínez i Viviane Grimmer, 1997

Claudi Lorenzale

(Barcelona, 1816-1889)

Paisatge

Paisaje

c. 1840-1850

Llapis grafit sobre paper de color

Lápiz grafito sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1918

Claudi Lorenzale

(Barcelona, 1816-1889)

Paisatge amb dos homes dibuixant

Paisaje con dos hombres dibujando

c. 1840-1850

Tinta a l'aiguada i llapis grafit sobre paper

Tinta a la aguada y lápiz de grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1918

Teresa Lostau

(Barcelona, 1884-1923)

Roser caní (flor silvestre)

Rosa canina (flor silvestre)

c. 1921

Aquarel·la i llapis grafit sobre paper

Acuarela y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Donació

d'Isabel Escalada, 1968

Teresa Lostau

(Barcelona, 1884-1923)

Salicària (flor silvestre)

Salicaria (flor silvestre)

c. 1921

Aquarel·la i llapis grafit sobre paper

Acuarela y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació d'Isabel Escalada, 1968

Teresa Lostau

(Barcelona, 1884-1923)

Sàlvia (flors silvestres)

Salvia (flores silvestres)

c. 1921

Aquarel·la i llapis grafit sobre paper

Acuarela y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació d'Isabel Escalada, 1968

Eugenio Lucas Velázquez

(Madrid, 1817-1870)

Capritx

Capricho

c. 1860

Aquarel·la i tinta sobre cartolina

Acuarela y tinta sobre cartulina

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Alexandre de Riquer, 1921

Eugenio Lucas Velázquez

(Madrid, 1817-1870)

Paisatge

Paisaje

c. 1860

Aiguada sobre paper

Aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Alexandre de Riquer, 1921

Eugenio Lucas Velázquez

(Madrid, 1817-1870)

Capritx

Capricho

c. 1860

Tinta i aquarel·la sobre cartolina

Tinta y acuarela sobre cartulina

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Alexandre de Riquer, 1921

Eugenio Lucas Velázquez

(Madrid, 1817-1870)

Paisatge riberenc

Paisaje ribereño

1850-1860

Aquarel·la i tinta a l'aiguada sobre paper

Acuarela y tinta a la aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Alexandre de Riquer, 1921

Eugenio Lucas Velázquez

(Madrid, 1817-1870)

Paisatge muntanyenc

Paisaje montañoso

c. 1860

Tinta al pinzell i aiguada sobre cartró

Tinta al pincel y aguada sobre cartón

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Alexandre de Riquer, 1921

Eugenio Lucas Velázquez

(Madrid, 1817-1870)

Vaixell de vela

Barco de vela

c. 1860

Tinta a la ploma i aiguada sobre paper

Tinta al pincel y aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Alexandre de Riquer, 1921

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Arbreda

Arboleda

c. 1880

Llapis conté i clarió sobre paper de color

Lápiz conté y clarión sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas, 1911

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Estudi d'atzavares

Estudio de agaves

c. 1870-1880

Llapis conté i clarió sobre paper de color

Lápiz conté y clarión sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas, 1911

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Paisatge

Paisaje

c. 1870-1880

Llapis conté i clarió sobre paper de color

Lápiz conté y clarión sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas, 1911

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Arbreda

Arboleda

1885

Tinta a la ploma, llapis grafit i guaix sobre paper de color
Tinta al pincel, lápiz grafito y aguada sobre papel de color
Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas, 1911

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Ruïnes del Palau

Ruinas del Palacio

1859

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1910

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Estudis de paisatges

Estudios de paisajes

c. 1860-1880

Tinta a la ploma sobre paper

Tinta al pincel sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Carlota i Ricard Martí Rovira, 2001

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Estudis de cel

Estudios de cielo

c. 1865-1870

Llapis conté i clarió sobre paper de color

Lápiz conté y clarión sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Carlota i Ricard Martí Rovira, 2001

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Apunt de cel ventós

Apunte de cielo ventoso

c. 1865-1870

Clarió sobre paper de color

Clarión sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Carlota i Ricard Martí Rovira, 2001

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Croquis de celatge

Croquis de celaje

c. 1865-1870

Llapis conté sobre paper de color

Lápiz conté sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Carlota i Ricard Martí Rovira, 2001

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Paisatge

Paisaje

c. 1870-1880

Llapis conté i llapis grafit sobre paper

Lápiz conté y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Carlota i Ricard Martí Rovira, 2001

Josep Oriol Mestres

(Barcelona, 1815-1895)

Retrat de Claudi Lorenzale

Retrato de Claudi Lorenzale

1845

Aquarel·la i llapis grafit sobre paper

Acuarela y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Llegat d'Apel·les Mestres, 1951

Apel·les Mestres

(Barcelona, 1854-1936)

Àlbum de paisatges de Mallorca,

Menorca i altres temes

Álbum de paisajes de Mallorca,

Menorca y otros temas

1877

Llapis grafit i llapis de color sobre paper

Lápiz grafito y lápiz de color sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Llegat d'Apel·les Mestres, 1951

Apel·les Mestres

(Barcelona, 1854-1936)

Àlbum de temes diversos

Álbum de temas varios

c. 1871-1883

Tinta a la ploma sobre paper

Tinta al pincel sobre paper

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Llegat d'Apel·les Mestres, 1951

Apel·les Mestres

(Barcelona, 1854-1936)

Àlbum de temes diversos

Álbum de temas varios

1880

Aquarel·la i llapis grafit sobre paper

Acuarela y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Llegat

d'Apel·les Mestres, 1951

Joaquim Mir

(Barcelona, 1873-1940)

Or i atzur

Oro y azur

c. 1902

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1906

Jaume Morera

(Lleida, 1854 – Madrid, 1927)

Serra de Guadarrama. Cabana

Sierra de Guadarrama, Cabaña

1891-1897

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Col·lecció Museu d'Art Jaume Morera

de Lleida

Jaume Morera

(Lleida, 1854 – Madrid, 1927)

El Sena. Rodalies d'El Havre

(Port de Rouen)

El Sena. Cercanías de El Havre

(Puerto de Rouen)

1884

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Col·lecció Museu d'Art Jaume Morera

de Lleida

Jaume Morera

(Lleida, 1854 – Madrid, 1927)

El pintor i el seu guia

El pintor y su guía

c. 1891-1897

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Col·lecció Museu d'Art Jaume Morera

de Lleida

Jaume Morera

(Lleida, 1854 – Madrid, 1927)

Platja de Villerville (Normandia)

Playa de Villerville (Normandía)

1884-1990

Oli sobre tela enganxada sobre cartró

Óleo sobre tela pegada sobre cartón
Col·lecció Museu d'Art Jaume Morera
de Lleida

Jaume Morera

(Lleida, 1854 – Madrid, 1927)

Peñalara (Serra de Guadarrama)

Peñalara (Sierra de Guadarrama)

c. 1904

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Donació
Maria Felisa Alday, 1928

Jaume Pahissa

(Barcelona, 1846-1928)

Paisatge rocós

Paisaje rocoso

c.1890-1900

Llapis grafit, llapis conté i clarió sobre paper
de color

Lápiz grafito, lápiz conté y clarión sobre
papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Adquisi-
ció, 1928

Nicolau Raurich

(Barcelona, 1871-1945)

Suburbis de Barcelona

Suburbios de Barcelona

c. 1909

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició de la col·lecció Lluís Plandiura,
1932

Nicolau Raurich

(Barcelona, 1871-1945)

Indiots (Sant Pol de Mar)

Pavos (Sant Pol de Mar)

c. 1912

Oli sobre tela adherida sobre fusta

Óleo sobre tela adherida sobre madera

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Lluís Plandiura,
1932

Pau Rigalt

(Barcelona, 1778-1845)

Ruïnes clàssiques

Ruinas clásicas

c. 1820-1830

Tinta a la ploma i a l'aiguada sobre paper

Tinta al pincel y a la aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas,
1911

Pau Rigalt

(Barcelona, 1778-1845)

Grup de dibuixants i topògrafs

Grupo de dibujantes y topógrafos

c. 1820-1830

Llapis grafit sobre paper

Lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas,
1911

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Paisatge amb riu

Paisaje con río

1889

Tinta a l'aiguada sobre paper

Tinta a la aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas,
1911

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Àlbum de paisatges i vistes de ruïnes

Álbum de paisajes y vistas de ruinas

1844

Tinta a l'aiguada i llapis grafit sobre paper

Tinta a la aguada y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas,
1911

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Sitges

1878

Llapis grafit, tinta a l'aiguada i guaix
sobre paper de color

Lápiz grafito, tinta a la aguada y gouache
sobre papel de color

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas,
1911

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Paisatge

Paisaje

c. 1874

Tinta a la ploma i a l'aiguada sobre paper

Tinta al pinzel y a la aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1917

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Paisatge

Paisaje

1873

Tinta a l'aiguada sobre paper

Tinta a la aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1917

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Vista de Montserrat

Vista de Montserrat

c. 1873-1874

Tinta a l'aiguada i llapis grafit sobre paper

Tinta a la aguada y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1917

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Paisatge amb castell

Paisaje con castillo

1873

Tinta a l'aiguada i llapis grafit sobre paper

Tinta a la aguada y lápiz grafito sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1917

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Sol ponent

Ocaso

1884

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Oil on canvas

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1905

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Ruïnes

Ruinas

1865

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1923

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

[Cercanías de Vich desde la carretera de Manlleu]

1851

Tinta a la ploma i aquarel·la sobre paper

Tinta al pincel y acuarela sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas, 1911

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Paisatge

Paisaje

1875

Aquarel·la sobre paper

Acuarela sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 1949

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Paisatge nocturn amb monestir en ruïnes

Paisaje nocturno con monasterio en ruinas

c. 1850

Tinta a ploma i aquarel·la sobre paper

Tinta al pincel y acuarela sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 2010

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Portada per a l'àlbum de dibuixos de Josep

Planella i Coromina (1804-1890)

Portada para el álbum de dibujos de Josep

Planella i Coromina (1804-1890)

c. 1860

Tinta a la ploma i aiguada sobre paper

Tinta al pincel y a la aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició, 2010

Alexandre de Riquer

(Calaf, 1856 – Palma, 1920)

Àlbum de flors i vegetals

Álbum de flores y vegetales

1920

Llapis grafit, tinta a la ploma i aquarel·la

sobre paper

Lápiz grafito, tinta al pincel y acuarela sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació de Joan de Riquer Laborde, 1972

Joaquim Vayreda

(Girona, 1843 – Olot, 1894)

Marina (Seta, Llenguadoc)

Marina (Sète, Languedoc)

c. 1873-1875

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Donació d'Enric Batlló Batlló a la Diputació de Barcelona; dipòsit, 1914

Ramon Martí i Alsina

(Barcelona, 1826-1894)

Marina

Marina

c. 1872- 1894

Oli sobre tela

Óleo sobre lienzo

Museu Marítim de Barcelona

Giovanni Battista Piranesi

(Mogliano Veneto, 1720 – Roma, 1778)

Sepulcre "La Conocchia"

Sepulcro "La Conocchia"

"La Conocchia" Tomb

c. 1776

Aiguafort i burí sobre paper

Aguafuerte y buril sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Antic fons del Gabinet de Dibuixos i Gravats

Lluís Rigalt

(Barcelona, 1814-1894)

Arquitectura fantàstica

Arquitectura fantástica

1855

Tinta a la ploma i a l'aiguada sobre paper

Tinta al pincel y a la aguada sobre papel

Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Adquisició de la col·lecció Raimon Casellas,

1911

Claudi Lorenzale

(Barcelona, 1816-1889)

Paisatge amb dos homes dibuixant

c. 1840-1850

Tinta a l'aiguada i llapis grafit sobre paper

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Fitxa de l'exposició

EL BATEC DE LA NATURA

Dibuixos del s. XIX de la col·lecció del Museu Nacional

Organitza i produeix: Museu Nacional d'Art de Catalunya

Comissaris: Francesc Quílez i Aleix Roig

Dates: Del 20 de maig a l'11 de setembre de 2022

Entrada conjunta exposicions *El batec de la natura* i *Turner*: 8 euros

#MeteoArt

blog.museunacional.cat

**MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA**

Oficina de premsa
Tel. 93 622 03 60
premsa@museunacional.cat

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat
f @MuseuNac_Cat

Un Museo comprometido

SR10-0004/2013

BIOSPHERE
committed entity

Patrocina

AgrolimenTM